

پروتکل مربوط به مداخله در دریاهای آزاد

در صورت بروز آلودگی ناشی از موادی غیر از نفت

لندن- ۱۹۷۳

(۱۳۵۲ ه . ش)

RELATING TO INTERVENTION PROTOCOL PULLOUTION ON THE HIGH SEAS IN CASES OF OIL BY SUBSTANCE OTHER THAN

۱۹۷۳ - LONDON

هدف پروتکل :

ایجاد صلاحیت و اختیار برای کشورهای عضو برای مبادرت به اقدام و مداخله در دریای آزاد در صورت بروز سانحه دریائی و ایجاد خطرات شدید و قریب الوقوع ناشی از آلودگی با موادی غیر از نفت.

اطلاعات و مقررات عمومی پروتکل:

تاریخ انعقاد- ۲ نوامبر ۱۹۷۳

تاریخ لازم الاجرا شدن- ۱۰ مارس ۱۹۸۳

تاریخ عضویت ایران- ۲۶ ژانویه ۱۹۹۵

محل انعقاد- لندن

محل دبیرخانه- لندن

مرجع نگهدارنده اسناد- سازمان بین‌المللی دریانوردی (ایمو)

زبانهای رسمی کنوانسیون- انگلیسی، فرانسه، اسپانیایی، روسی

مرجع ملی پروتکل در ایران- سازمان بنادر و کشتیرانی

کشورهای عضو پروتکل حاضر،

که عضو کنوانسیون بین‌المللی مربوط به «مداخله در دریاهاى آزاد در صورت بروز سوانح آلودگی نفتی» انعقاد یافته در بروکسل به تاریخ هشتم آذرماه سال یکهزار و سیصد و چهل و هشت هجری شمسی برابر با بیست و نهم نوامبر سال یکهزار و نهصد و شصت و نه میلادی، می‌باشند.

با در نظر گرفتن قطعنامه همکاریهای بین‌المللی در مورد مواد آلوده کننده غیر از نفت مصوب کنفرانس حقوقی بین‌المللی در خصوص خسارت آلودگی دریایی (۱۳۴۸) برابر با (۱۹۶۹).

و با امعان نظر به اینکه متعاقب قطعنامه فو، سازمان مشورتی بین‌الدولی دریانوردی اقدامات خود را در مورد کلیه جنبه‌های آلودگی ناشی از موادی غیر از نفت تشدید نموده است، به قرار زیر توافق نموده‌اند:

ماده ۱:

۱- اعضای این پروتکل می‌توانند به دنبال بروز یک سانحه دریایی و یا اعمال مرتبط با چنین سانحه‌ای که به صورت منطقی می‌توان انتظار داشت به پیامدهای زیانبار عمده‌ای منجر شود، در صورت لزوم به منظور جلوگیری، کاهش یا رفع خطرات شدید و قریب الوقوع نسبت به خط ساحلی یا منافع مربوط به خود ناشی از آلودگی یا تهدید به آلودگی به وسیله موادی غیر از نفت، اقداماتی را در دریاهاى آزاد به عمل آورند.

۲- «موادی غیر از نفت» مورد اشاره در بند (۱) عبارتند از:

الف- موادی که در فهرست تعیین شده توسط یک نهاد صلاحیت‌دار برگزیده به وسیله سازمان نام برده شده‌اند که فهرست مزبور به این پروتکل پیوست خواهد شد.

ب- سایر موادی که احتمال ایجاد خطر برای سلامت انسان، آسیب رساندن به منابع زنده و حیات دریایی، صدمه زدن به تسهیلات رفاهی و یا ایجاد اختلال در سایر بهره‌برداریهای مشروع از دریا را دارای می‌باشد.

۳- هر گاه یک کشور عضو مداخله‌کننده در ارتباط با یکی از مواد مورد اشاره در جزو (ب) بند (۲) فو اقدامی را به عمل آورد. آن عضو موظف است ثابت نماید که آن ماده تحت شرایط موجود در زمان مداخله منطقی می‌توانسته خطر شدید و قریب‌الوقوعی ایجاد نماید که مشابه خطر ایجاد شده توسط هر یک از مواد یاد شده در فهرست مورد اشاره در جزو (الف) بند (۲) فو می‌باشد.

ماده ۲:

۱- مفاد بند (۲) ماده (۱) و مواد (۲) تا (۸) کنوانسیون مربوط به مداخله در دریاهای آزاد در صورت بروز سوانح آلودگی نفتی مصوب ۱۳۴۸ هجری شمسی برابر با ۱۹۶۹ میلادی و پیوست آن که مربوط به نفت می‌شود. نسبت به موارد مورد اشاره در ماده (۱) پروتکل حاضر نیز قابل اعمال می‌باشد.

۲- از نظر پروتکل حاضر، فهرست کارشناسان مورد اشاره در بند (ج) مواد (۳) و (۴) کنوانسیون به گونه‌ای بسط خواهد یافت که کارشناسان صلاحیت‌دار برای ارائه مشاوره در ارتباط با موادی غیر از نفت را نیز، شامل شود. معرفی اسامی نامزدهای این فهرست می‌تواند توسط کشورهای عضو سازمان و کشورهای عضو پروتکل حاضر به عمل آید.

ماده ۳:

۱- فهرست مورد اشاره در جزو (الف) بند (۲) ماده (۱) به وسیله نهاد صلاحیت‌دار تعیین شده از طرف سازمان، نگهداری خواهد شد.

۲- هر گونه اصلاحیه فهرست پروتکل حاضر که توسط یک عضو پیشنهاد شده باشد، به سازمان تسلیم خواهد شد و به وسیله سازمان، حداقل سه ماه قبل از رسیدگی توسط نهاد صلاحیت‌دار، در میان کلیه اعضای سازمان و اعضای پروتکل حاضر پخش می‌شود.

۳- اعضای پروتکل حاضر اعم از اینکه عضو سازمان می‌باشند استحقاقاً شرکت در جریان بررسی توسط نهاد صلاحیت‌دار را خواهد داشت.

۴- اصلاحیه‌ها تنها توسط اکثریت دوسوم اعضای حاضر و رأی‌دهنده این پروتکل به تصویب خواهد رسید.

۵- چنانچه اصلاحیه‌ای برابر بند (۴) فو تصویب شود این اصلاحیه توسط سازمان برای پذیرش به کلیه اعضای پروتکل حاضر، ابلاغ خواهد شد.

۶- اصلاحیه مزبور در پایان مدت شش ماه پس از ابلاغ آن، پذیرفته شده تلقی خواهد شد مگر آنکه در خلال آن مدت توسط حداقل یک سوم از اعضای پروتکل حاضر اعتراضی در مورد این اصلاحیه به سازمان اعلام شده باشد.

۷- اصلاحیه‌ای که طبق بند (۶) فو پذیرفته شده تلقی گردیده است سه ماه پس از پذیرش آن برای کلیه اعضا پروتکل حاضر، به استثنای اعضای که اطلاعیه‌ای مبنی بر عدم پذیرش اصلاحیه مزبور صادر نموده‌اند، لازم‌الاجرا خواهد بود.

ماده ۴:

۱- پروتکل حاضر برای امضاء توسط کشورهای که کنوانسیون مورد اشاره در ماده (۲) را امضاء نموده یا به آن پیوسته‌اند همچنین برای هر کشوری که به حضور در کنفرانس بین‌المللی در مورد آلودگی دریایی ۱۳۵۲ برابر با ۱۹۷۳ دعوت شده، مفتوح می‌باشد.

پروتکل از تاریخ ۱۳۵۲/۱۰/۲۵ تا ۱۳۵۳/۱۰/۱۰ هجری شمسی، برابر با ۱۵ ژانویه ۱۹۷۴ میلادی تا ۳۱ دسامبر ۱۹۷۴ در مقر سازمان برای امضاء مفتوح خواهد ماند.

۲- با رعایت بند (۴) این ماده پروتکل حاضر منوط به تصویب، پذیرش یا تایید کشورهای امضاءکننده آن خواهد بود.

۳- با رعایت بند (۴) این پروتکل برای الحاق توسط کشورهای که آن را امضاء نموده‌اند، مفتوح خواهد بود.

۴- پروتکل حاضر تنها توسط کشورهای که کنوانسیون مورد اشاره در ماده (۲) را تصویب، پذیرش یا تایید نموده و یا به آن پیوسته‌اند می‌تواند مورد تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق قرار گیرد.

ماده ۵:

۱- تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق با سپردن سند رسمی به همین مضمون به دبیرکل سازمان، رسمیت خواهد یافت.

۲- هرگونه سند تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق، که پس از لازم‌الاجرا شدن هر اصلاحیه پروتکل حاضر در ارتباط با کلیه کشورهای متعاقد موجود یا پس از تکمیل کلیه اقدامات ضروری برای لازم‌الاجرا شدن اصلاحیه در ارتباط با کلیه کشورهای عضو موجود، سپرده شده، شامل پروتکل تغییر یافته توسط اصلاحیه تلقی خواهد شد.

ماده ۶:

۱- پروتکل حاضر در نودمین روز پس از تاریخی که در آن پانزده کشور، اسناد تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق را به دبیرکل سازمان سپرده باشند، لازم‌الاجرا خواهد شد، اگر چه پروتکل حاضر تا قبل از لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون مورد اشاره در ماده (۲) لازم‌الاجرا نخواهد شد.

۲- برای کشوری که بعداً پروتکل را مورد تصویب، پذیرش یا تایید قرار داده و یا بدان ملحق شود، پروتکل حاضر در نودمین روز پس از سپردن سند مقتضی توسط چنین کشوری، لازم‌الاجرا خواهد شد.

ماده ۷:

۱- پروتکل حاضر می‌تواند توسط هر عضو در هر زمان پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن پروتکل برای آن متعاهد مورد انصراف قرار گیرد.

۲- «انصراف» با تسلیم سندی بدین مضمون به دبیرکل سازمان، رسمیت خواهد یافت.

۳- «انصراف» پس از یک سال یا مدت طولانی‌تری که در سند انصراف بدان تصریح شده، از زمان تسلیم سند انصراف به دبیرکل سازمان، رسمیت خواهد یافت.

۴- انصراف از کنوانسیون مورد اشاره در ماده (۲) توسط یک عضو به معنی انصراف از پروتکل حاضر توسط آن عضو تلقی خواهد شد. چنین انصرافی در همان روز رسمیت یافتن انصراف از کنوانسیون برابر بند (۳) ماده (۱۲) آن کنوانسیون رسمیت خواهد یافت.

ماده ۸:

۱- کنفرانسی به منظور تجدید نظر یا اصلاح پروتکل حاضر می‌تواند توسط سازمان برگزار شود.

۲- سازمان بنا به تقاضای حداقل یک سوم کشورهای متعاهد به پروتکل حاضر، به کنفرانسی از کشورهای عضو را برای تجدید نظر یا اصلاح آن تشکیل خواهد داد.

ماده ۹:

۱- پروتکل حاضر به دبیرکل سازمان سپرده خواهد شد.

۲- دبیرکل سازمان باید:

الف- به کلیه کشورهایی که پروتکل حاضر را امضاء نموده یا به آن ملحق شده‌اند مراتب زیر را اطلاع بدهد:

۱- هر امضاء یا سپردن سن جدید به همراه تاریخ آن.

۲- تاریخ لازم‌الاجرا شدن پروتکل حاضر.

۳- سپردن هرگونه سند انصراف از پروتکل حاضر به همراه تاریخی که در آن انصراف رسمیت خواهد یافت.

۴- هر گونه اصلاحیه پروتکل حاضر یا پیوست آن و هر گونه اعتراض یا اعلام عدم پذیرش اصلاحیه‌های یاد شده.

ب- نسخ برابر با اصل پروتکل حاضر را به کلیه کشورهای که پروتکل حاضر را امضاء نموده یا به آن ملحق شده‌اند، ارسال نماید.

ماده ۱۰:

به محض اینکه پروتکل حاضر لازم‌الاجرا خواهدشود، یک نسخه برابر با اصل آن توسط دبیرکل سازمان برای ثبت و انتشار برابر ماده (۱۰۲) منشور سازمان ملل متحد، به دبیرخانه سازمان ملل متحد ارسال خواهد شد.

ماده ۱۱:

پروتکل حاضر در یک نسخه اصلی زبان‌های انگلیسی، فرانسه، روسی و اسپانیایی تنظیم شده است که هر چهار متن به طور یکسان معتبر می‌باشد.

در تایید مراتب فوق، امضاء کنندگان زیر که به گونه مقتضی برای این منظور اختیار یافته‌اند، پروتکل حاضر را امضاء نموده‌اند.

لندن به تاریخ یازدهم آبان ماه یکهزار و سیصد و پنجاه و دو هجری شمسی برابر با دوم نوامبر یکهزار و نهصد و هفتاد و سه.

ضمیمه

فهرست مواد تعیین شده توسط کمیته حفاظت از محیط زیست دریایی سازمان طبق جز الف بند ۲ ماده ۱ پروتکل

۱- نفت (هنگام حمل به صورت فله)

- محلولهای آسفالتی

- مواد ترکیبی

- پس مانده‌های پودری

- اضافات گازوییل با نقطه جوش متوسط

- نفت

- تصفیه شده

- ترکیبات حاوی نفت خام

- نفت سنگین

- روغن خوشبوکننده (به جز روغن نباتی)

- مواد ترکیبی

- روغن معدنی

- روغن نفوذکننده

- روغن دوک

- روغن توربین

- مواد حاصل از تقطیر

- گازوییل با نقطه جوش متوسط

- ترکیبات فلشدفید

- گازوییل

- رقیق شده

- بنزین‌های ترکیبی

- سوخت الکیلی

- سوخت‌های باکیفیت بهبود یافته

- سوخت پلیمری

- بنزینها

- روغن سرسیلندر (طبیعی)

- اتوموتیو (نوعی بنزین)

- سوخت هواپیما

- با نقطه جوش متوسط

- انواع سوخت جت

- سوخت جت ۱، (نفت سفید)

- سوخت جت ۳،

- سوخت جت ۴،

- سوخت جت ۵، (نفت سفید، سنگین)

- سوخت جت با درجه اکتان بالا

- حلال معدنی

- نفت

- حلال

- حلالهای حاصل از پالایش

- برشهای حاصل از تقطیر

۲- مواد مضر

- استیک انیدرید

- استن

- استون سیانوئیدرین

- اکرولین

- اکریلونیتریل

- آدرین

- آلیل ایزوتیوسیانات

- فسفید آلومینیوم

- آمونیاک (مایع ۲۸٪)

- فسفات آمونیوم

- امیل مرکاپتان

- آنیلین هیدروکلراید

- ترکیبات آنتی موآن

- ترکیبات ارسنیک

- آترازین

- متیل آزین فسفات (گوتین)

- آزید باریم

- سیانیدباریم

- اکسیدباریم

- بنزن

- ایزومرهای هگزاکلرید بنزن (لیندن)

- بنزیدین

- بریلیم (بصورت پودر)

- برم

- سیانید برموبنزیل

- نرمال بوتیل اکریلات

- اسید بوتیریک

- اسید کاکودیلیک

- ترکیبات کادمیوم

- کاربایل (سوپن)

- دی سولفید کربن

- تتراکلرید کربن

- کلردان

- کلرواستن

- کلرواستوفنون

- کلرودی نیتروبنزن

- کلروفرم

- کلروهیدرین ها (خام)

- کلروپیکرین

- اسید کرومیک (تری اکسید کروم)

- کوکولوس (جامد)

- ترکیبات مس

- کرزولها

- دی آمین اتیلن مس

- ترکیبات سیانید

- برمید سیانوژن

- کلرید سیانوژن

- د.د.ت

- دی کلروانیلینها

- دی کلروبنزن

- دی آلدین

- دی متوات (سیگون)

- دی متیل آمین (۰.۴۰٪)

- دی نیتروانیلینها

- ۴ و ۶ دی نیتروارتوکروزل

- دی نیتروفنلها

- اندوسولفان (تیودان)

- اندرین

- اپی کلروهیدرین

- اتیل برمواستیت

- اتیلن کلروهیدرین (۲، کلرو، اتانول)

- اتیلن دی کلراید

- استات فنتین (خشک)

- اسیدفلئوسیکلیک

- هپتاکلر

- هگزاکلروبنزن

- هگزااتیل تترافسفات

- اسیدهیروسیانیک

- اسیدهیدروفلئوریک (مايع ۴۰٪)

- ایزوپرون

- ترکیبات سرب

- لیدن (مگامگزان BHC)

- مالاتون

- ترکیبات جیوه

- متیل الکل

- متیل کلراید

- مولاسها

- نفتالین (حل شده)

- نفتیل نیوره

- اسید نیتریک (۹۰٪)

- روغن

- پاراتون

- پاراکوت

- فنل

- اسید فسفریک

- فسفروس (طبیعی)

- پلی هالوژنت بی فنیل ها

- سدیم پنتاکلروفنات

- استیرن مونومر

- تولوئن

- دی ایزوسیانیات تولوئن

- توگرافن

- فسفات تری تولیل (تری کرزیل فسفات)

- ۲، ۴، ۵- تی

۳- گازهای مایع (هنگام حمل بصورت فله)

- استالدئید

- آمونیاک آنیدروس

- بوتادین

- بوتان

- ترکیب بوتان و پروپان

- بوتیلن‌ها

- کلرین

- دی‌متیل‌آمین

- اتیل‌کلراید

- اتان

- اتیلن

- اکسیداتیلن

- متان (LNG)

- ترکیب متیل‌استیلن‌پروپادین

- متیل‌برمید

- متیل‌کلرید

- پروپان

- پروپیلن

- وینیل‌کلرید مونومر

- انیدروس‌هیدروژن‌کلرید

- انیدروس‌هیدروژن‌فلیورید

- دی‌اکسید‌سولفور

مواد رادیو اکتیو شامل عناصر و ترکیب‌هایی می‌شوند که ایزوتوپ‌های آنها مشمول الزامات بخش ۸۳۵ مقررات حمل بی‌خطر مواد رادیو اکتیو، نسخه تجدید نظر شده ۱۹۷۳، منتشره توسط آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، می‌باشند ولی محدود به این مواد نیستند و می‌توان آنها را در بسته‌های نوع A و نوع B همچون مواد قابل فیزیون یا مواد حمل شده طبق ترتیبات خاص مانند مواد زیر نگهداری یا حمل نمود.

اورانیوم ۲۳۵ پلوتونیم ۲۳۹ رادیوم ۲۲۶ سزیم ۱۳۷ کبالت ۶۰

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن موافقتنامه شامل مقدمه، هفده، ماده و یک پیوست و پروتکل مداخله در دریا‌های آزاد در صورت بروز آلودگی غیر نفتی مشتمل بر یک مقدمه و یازده ماده و یک ضمیمه در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هفتم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۶ به تایید شورای نگهبان رسیده است.